

**MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM
MESTERKÉPZÉSI SZAK**

Indított specializációk:

	Irodalomtudomány specializáció
	Történeti nyelvészet specializáció
Képzési terület, képzési ág:	bölcsészettudomány
Képzési ciklus:	mester
Képzési forma (tagozat):	nappali
A szakért felelős kar:	Bölcsészettudományi Kar
Képzési idő:	4 félév
Az oklevélhez szükséges kreditek száma:	120
Az összes kontakt óra száma	1200
Szakmai gyakorlat ideje, kreditje, jellege:	-
Szakfelelős:	Prof. Dr. Debreczeni Attila
Specializációk felelősei:	Dr. Fazakas Gergely (Irodalomtudomány) Dr. Rác Anita (Történeti Nyelvészet)

A SZAK KÉPESÍTÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI:

1. A mesterképzési szak megnevezése: magyar nyelv és irodalom szak (Hungarian Language and Literature Studies)

2. A mesterképzési szakon szerezhető képzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése: végzettség szint: mesterfokozat (magister, master; rövidítve: MA / Magister Artium, Master of Arts)

szakképzettség: okleveles magyar nyelv és irodalom szakos bölcsész

a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Philologist in Hungarian Language and Literature

választható specializációk: klasszikus magyar irodalom; modern magyar irodalom; irodalomtudomány. Történeti nyelvészet; szövegtan és stilisztika; nyelv – társadalom – kultúra. (Classical Hungarian Literature; Modern Hungarian Literature. Historical Linguistics; Textology and Stylistics; Language, Society, Culture.)

3. Képzési terület: bölcsészettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a magyar alapképzési szak.

4.2. A 9.3. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehető: a bölcsészettudomány és a társadalomtudomány képzési területek alapképzési szakjai.

4.3. A 9.3. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá: azok az alapképzési és mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

a szak orientációja: gyakorlatorientált (60-70 százalék)

a diplomamunka készítéséhez rendelt kreditérték: 20 kredit

a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 6 kredit

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 223/0232

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik átfogó ismeretekkel rendelkeznek a magyar nyelvtudomány, illetve irodalomtudomány alapvető kérdéseiről; átlátják és értik a nyelvnek, illetve irodalomnak a történetiséggel, a kultúrával és a társadalommal fennálló meghatározó összefüggésrendszerét, változatosságát. Megszerzett ismereteik és képességeik birtokában képesek valamely nyelv-, illetve irodalomtudományi résztema önálló megismerésére, elméletileg és módszertanilag megalapozott, új eredményeket feltáró elemzésére. Felkészültek tanulmányaik a doktori képzésben történő folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

A magyar nyelv és irodalom szakos bölcsész

a) tudása

Átfogó ismeretekkel rendelkezik a magyar nyelvtudomány, illetve irodalomtudomány alapvető elméleti kérdéseit, ezek történeti, változó és folyamatszerű összefüggéseit illetően.

Átlátja és érti a nyelvnek, illetve az irodalomnak a magyar és az európai identitás konstrukciói, valamint a különböző kultúrák és a köztük lévő kapcsolatok kialakításában, fenntartásában és formálásában betöltött szerepét, a magyar és a világirodalom, illetve a nyelv és a nyelvek kulturális, történeti és társadalmi meghatározottságát, az irodalom és nyelv alapvető összefüggéseit.

Átfogó ismeretekkel rendelkezik a magyar nyelvtudomány, illetve irodalomtudomány, valamint a határtudományok jellemző kutatási kérdéseire, nemzetközi kontextusára, különböző kutatási irányzatok elemzési és értelmezési módszereire, továbbá szakterülete művelésének hagyományos és elektronikus forrásaira vonatkozólag.

Alaposan és átfogóan ismeri a magyar nyelvtudomány, illetve irodalomtudomány jellemző írásbeli és szóbeli, tudományos és közéleti, népszerűsítő műfajait, kontextusait.

A magyar nyelvtudomány, illetve irodalomtudomány legalább egy résztemájában elmélyült ismeretekkel rendelkezik.

A magyar nyelvtudomány, illetve irodalomtudomány műveléséhez szükséges szinten érti és ismeri az általa elsajátított idegen nyelveket, különös tekintettel a terminológiára.

b) képességei

Képes a magyar nyelv, illetve az irodalom jelenségeit a maguk történetiségében, változásaiban és változatosságában elemezni.

Kritikusan és több szempontot mérlegelve, releváns értelmezési keretben képes elemezni a nyelvnek, illetve az irodalomnak a magyar és az európai identitás konstrukciói, valamint a különböző kultúrák és a köztük lévő kapcsolatok kialakításában, fenntartásában és formálásában betöltött szerepét; a magyar és a világirodalom, illetve a nyelv és a nyelvek kulturális, történeti és társadalmi meghatározottságát; irodalom és nyelv alapvető összefüggéseit.

Önállóan választja meg és tudatosan alkalmazza a vizsgált nyelvtudományi, illetve irodalomtudományi kérdéskör elemzésére megfelelő és alkalmas nyelv-, illetve irodalomtudományi módszereket, képes az adott kutatás elméleti és módszertani háttérfeltevéseit reflexió tárgyává tenni és a nemzetközi kutatások kontextusában értelmezni.

A szükséges forrásokat és információkat kritikusan képes elemezni, vizsgálatukkal új összefüggésekre mutat rá.

Kutatási eredményeit és álláspontját a magyar nyelvtudomány, illetve irodalomtudomány szakmai-tudományos elvárásainak megfelelően képes megfogalmazni és közreadni.

Önálló munkával, elméleti és módszertani megalapozottsággal, kritikai szempontokat érvényesítve képes feltárni egy adott nyelvtudományi, illetve irodalomtudományi kérdéskör, résztema összefüggéseit.

Legalább egy idegen nyelven képes szakmája gyakorlására.

c) attitűdje

Kutatásai és munkája során figyelembe veszi a vizsgált nyelvi, illetve irodalmi jelenségek történeti, kulturális és társadalmi meghatározottságát.

Tudatosan és kritikusan képviseli a magyar, az európai és egyetemes értékeket, a sokszínűség fontosságát a nyelvi, illetve irodalmi jelenségek, továbbá azok tágabb, társadalmi és kulturális kontextusának vonatkozásában.

Érdeklődő, nyitott és elkötelezett szakterületi ismereteinek és készségeinek bővítésében, valamint tágabb körű kulturális ismereteinek továbbfejlesztésében.

A nyelvi és irodalmi jelenségekről, folyamatokról megszerzett tudását a jelenkori társadalmi és kulturális jelenségek, változások megértésében hasznosítja.

Nyitott saját szakterülete, különösen saját résztemája interdiszciplináris megközelítéseire, a nyelvi, illetve irodalmi jelenségek társadalmi és kulturális összefüggéseinek megismerésére.

Törekszik arra, hogy az általános, szakmai, társadalmi és kommunikációs normák figyelembevételével folytassa szakmai tevékenységét.

Törekszik szakmai nyelvtudásának elmélyítésére.

d) autonómiaja és felelőssége

Tudatosan reflektál a magyar nyelvi, illetve irodalmi jelenségek, valamint a nyelvtudományi, illetve irodalomtudományi kutatások történeti és kulturális beágyazottságára.

Felelős egyénként képviseli saját szakmai, szellemi, erkölcsi, magyar és európai értékrendjét.

Munkája során - lehetőség szerint - szerepet vállal a határon túli szakmai műhelyekkel, közösségekkel való együttműködések területén.

Kritikus tudatosság jellemzi a szakterületéhez kapcsolódó kérdésekben.

Felelősen képviseli saját tudományterületének, illetve saját munkájának szakmai eredményeit, elvárásait és módszereit és elfogadja más szak- és tudományterületek eltérő sajátosságait.

Etikai és szakmai felelősséget vállal saját, illetve munkacsoportjának munkájáért.

9. A mesterképzés jellemzői

9.1. Szakmai jellemzők

A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:
 a megszerzett ismereteket tovább bővítő, mesterfokozathoz szükséges ismeretkörök 2-14 kredit;
 a magyar nyelv rendszere 4-14 kredit;
 a magyar nyelv használata, tagolódása 4-14 kredit;
 a magyar irodalomtudomány elméleti kérdései 4-14 kredit;
 a magyar irodalomtudomány történeti kérdései 4-14 kredit;
 az irodalomtudomány vagy a nyelvtudomány területéről választható speciális programok 40-60 kredit.

9.2. Idegennyelvi követelmény

A mesterfokozat megszerzéséhez egy idegen nyelvből államilag elismert, felsőfokú (C1), komplex típusú nyelvvizsga vagy egy, az alapfokozat megszerzéséhez szükséges nyelvtől eltérő további idegen nyelvből államilag elismert, középfokú (B2), komplex típusú nyelvvizsga vagy ezekkel egyenértékű érettségi bizonyítvány vagy oklevél szükséges.

9.3. A 4.2. és 4.3. pontban megadott oklevéllel rendelkezők esetén a mesterképzési képzési ciklusba való belépés minimális feltételei

A mesterképzésbe való belépéshez a korábbi tanulmányok szerint szükséges minimális kreditek száma 30 kredit amelyből nyelvtudomány legalább 10 kredit, irodalomtudomány legalább 10 kredit.

Záróvizsga-követelmények (MA, diszciplináris képzés)

Magyar nyelv és irodalom, irodalomtudományi rész

Általános rendelkezések: Debreceni Egyetem tanulmányi és vizsgaszabályzata (2008), IV. A végbizonyítványra (abszolutóriumra), a diplomamunkára, a záróvizsgára és az oklevélre vonatkozó rendelkezések, 23-29 § (20-24. oldal), valamint a DE TVSz melléklete, IV. Bölcsészettudományi Kar, 14-18 § (73-74. oldal) (<http://btk.unideb.hu/szabalyzatok>)

A diszciplináris MA szintű záróvizsga tartalma, szerkezete, értékelése:

Minden diszciplináris MA szakos hallgatónak záróvizsgát kell tennie.

A mesterszakos (diszciplináris MA) záróvizsga a magyar nyelv és irodalom mesterképzési szak ismeretanyagát és az ehhez kapcsolódó kompetenciákat kéri számon és értékeli.

A záróvizsgára bocsátás feltétele:

- 1) megszerzett diszciplináris MA végbizonyítvány (abszolutórium);
- 2) benyújtott (és írásban elbírált) diplomadolgozat (szakdolgozat).

A záróvizsga ideje: az előírt kreditek megszerzése után (optimálisan a 4. félév végén).

A záróvizsga módja és részei: a záróvizsga szóban történik és két részből áll:

- 1) az MA szintű diplomadolgozat megvédése,
- 2) a diszciplináris ismeretanyag számonkérése és a kompetencia ellenőrzése: a diplomadolgozat témájától függően a vizsgának irodalomtudományi vagy nyelvtudományi tematikája van (részletezése alább).

A záróvizsga-bizottság tagjai: az elnök (az intézmény vezető oktatója), két tag (a szakdolgozat témavezetője és kontrollbírája), külső tag.

A záróvizsga értékelése: a záróvizsga-bizottság tagjai a szóbeli vizsga során elhangzott felelet mindkét részét önálló érdemjeggyel értékelik. Az összesített (átlagolt) érdemjegyet 1) a védés és 2) a szakmai felelet érdemjegye egyenlő súllyal alkotja.

A záróvizsga minőségbiztosítását a MAB az akkreditáció során végzi el, illetve az intézmény saját minőségbiztosítási rendszerével folyamatosan ellenőrzi a záróvizsgát.

A záróvizsga témaköreiben az alapozó és a törzsanyag, valamint a választott specializáció anyaga egyaránt szerepel, így a tantárgyfelelősök értelemszerűen felelősek a záróvizsgatárgyak oktatásáért és ellenőrzéséért is.

A záródolgozat (MA szintű diplomamunka):

Témaválasztás és jelentkezés:

A diszciplináris MA képzés I. félévében a hallgatónak szeptember 15-ig jelentkeznie kell, a jelentkezést az oktatásszervező archiválja. A jelentkezés feltétele a témavezetővel történő egyeztetés. A BA-ban választott záródolgozati téma továbbfolytatására van lehetőség, de a dolgozat nem egyezhet meg a BA képzésben diplomamunkaként benyújtott és elfogadott dolgozattal. Új téma választása esetén a diszciplináris MA képzés valamennyi specializációjának területéről választhatnak témát, a témavezetővel egyeztetve.

Záródolgozati előkészítő konzultációk:

A diszciplináris MA 1. és 2. félévében mindenki számára kötelező a BTMI401MA Kutatásmódszertani konzultáció 1. (gyakorlati jegy, 1 kredit) és a BTMI402MA Kutatás-módszertani konzultáció 2. (gyakorlati jegy, 1 kredit) elvégzése, melyeket célszerű a diplomamunka témájának megfelelően felvenni. A diszciplináris MA 3. és 4. félévében a záródolgozat témavezetőjénél kötelező felvenni a BTMI403MA Szakdolgozati konzultáció 1. (gyakorlati jegy, 1 kredit) és a BTMI404MA Szakdolgozati konzultáció 2. (gyakorlati jegy, 1 kredit) konzultációkat.

A négy konzultáció sikeres elvégzése előfeltétele a diplomamunka benyújtásának, melynek kreditértéke 16.

A záródolgozat benyújtása:

Az MA képzésben a diplomamunka terjedelme mellékletek nélkül minimum 40 oldal (60000 leütés szóközök nélkül). A diplomamunkát tavaszi félévben április 15-ig, az őszi félévben november 30-ig kell benyújtani az adott intézetben/tanszéken. A témavezető a dolgozat bírálatát köteles legkésőbb két héttel a záróvizsgát megelőzően megismertetni a hallgatóval. A dolgozatot a témavezetőn kívül egy erre felkért kontrollbíró is elolvassa, aki a témavezetővel együtt jelen lesz és aktív szerepet vállal a diplomamunka védésén (a záróvizsgán).

A diszciplináris MA szintű, irodalomtudományi záróvizsga tematikája

Irodalomtudományból a szóbeli vizsga két részből áll:

- 1) az MA szintű diplomadolgozat megvédése,
- 2) a diszciplináris irodalomtudományi ismeretanyag számonkérése (a négy megadott témakör egyikéből) és a kompetencia ellenőrzése (kifejezőkészség, kutatómódszertani kérdések, interpretációs technikák, stb.)

A második részhez négy választható ismeretkör kapcsolódik: a diplomamunka leadásakor a szakdolgozó – témavezetőjével konzultálva – eldönti, hogy melyik ismeretkörből kíván vizsgát tenni.

A szóbeli vizsga második részéhez kapcsolódó ismeretkörök:

1. Az irodalomtudomány hagyományai és intézményei (A magyar irodalom- és nyelvtudomány intézményei, Az irodalomtudomány hagyományai, Az irodalom és kultúráközvetítés rendszerei)
2. Az irodalom- és kultúratudomány története és elmélete (Irodalomtudomány a kultúratudományok kontextusában, Az irodalom- és kultúratudomány története és elmélete [Kritikatörténet], Irodalomtudomány a humántudomány diskurzusában)
3. Az interpretáció elmélete és gyakorlata (Az interpretáció elmélete és gyakorlata, Régi és új retorika, Poétika és retorika)
4. Irodalom, medialitás, komparatiztika (Irodalom, medialitás, kulturális praxisok [Vizuális kultúra], Komparatiztika [Irodalom és társművészetek], Test- és térábrázolás)

Javasolt szakirodalom:

1. Az irodalomtudomány hagyományai és intézményei

A magyar irodalom- és nyelvtudomány intézményei (A könyv létrejöttének folyamata: könyvkiadás és -terjesztés)

GYURGYÁK János: Szerzők és szerkesztők kézikönyve. Bp., Osiris Kiadó, 2005.

EPSTEIN, J.: A könyvkiadás múltja, jelene és jövője. Bp., Európa Könyvkiadó, 2002.

KÓKAY György: A könyvkereskedelem Magyarországon. Bp., Balassi Kiadó, 1997.

Az irodalomtudomány hagyományai

BÓKAY Antal: Irodalomtudomány a modern és posztmodern korban. Bp., Osiris Kiadó, 1997. 13-123.

S. VARGA Pál: A nemzeti költészet csarnokai. Bp., Balassi Kiadó, 2005, 275-398.

HORVÁTH János: Magyar irodalomismeret. = U1: Tanulmányok I. Debrecen, Kossuth Egyetemi Kiadó, 1997.

IMRE László: A magyar szellemtörténet utóhullámai és következményei. = Alföld, 2011. 88-99.

Az irodalom és kultúráközvetítés rendszerei (A kortárs magyar irodalom médiumai)

MENYHÉRT Anna: Szétszalazás és összerakás – "Lírai demokrácia" az 1990-es évek fiatal magyar költészetében.

= U1: Egy olvasó alibije. Bp., Kijárat, 2002, 145-168. Illetve: Alföld, 2000/12, 53-66. Web: <http://epa.oszk.hu/00000/00002/00057/menyhert12.html>

SZIRÁK Péter: A magyar irodalmi posztmodernség értelmezéséhez. = A magyar irodalmi posztmodernség, szerk. SZIRÁK Péter, Debrecen, Kossuth Egyetemi Kiadó, 2001, 9-53. (Különösen: 37-53.)

2. Az irodalom- és kultúratudomány története és elmélete

Irodalomtudomány a kultúratudományok kontextusában

Walter Haug és Gerhart von Graevenitz vitája az Intézményesség és kulturális közvetítés. (Szerk. BÓNUS Tibor, KELEMEN Pál, MOLNÁR Gábor Tamás, Bp., Ráció Kiadó, 2005.) kötetben: Walter Haug, Irodalomtudomány mint kultúratudomány?

Gerhart von Graevenitz, Az irodalomtudomány és a kultúratudomány. Válasz. Walter Haug, Válasz a válasza. I.m. 167-235.

HÁRS Endre: A tigris, amely oroszlánként küzdött. A kulturális szöveg metaforájáról. =

Irodalomelmélet az ezredvégen, szerk. ÁRMEÁN Ottilia, FRIED István, ODORICS Ferenc, deKON-KÖNYVek 25, Bp.- Szeged, 2002, 212-243.

Az irodalom- és kultúratudomány története és elmélete (Kritikatörténet)

A magyar kritika évszázadai (szerk. SÓTÉR István, Bp., Szépirodalmi, 1981.)

1. kötet: 11–26., 38–59., 251–256., 379–387.

2. kötet: 7–11., 36–38., 45–49.79–82.

3. kötet: 9–12., 89–112., 113–115.

DÁVIDHÁZI Péter: Hunyt mesterünk (Arany János kritikus öröksége). Bp., Argumentum, 1992, 18–71.

Irodalomtudomány a humántudomány diskurzusában

HEIDEGGER, Martin: Mit jelent gondolkodni? = BACSÓ, B. (szerk.), Szöveg és interpretáció. Bp., Cserépfalvi, 7-16.

GADAMER, Hans Georg: Hermeneutika. = Bevezetés az irodalomelméletbe. Szöveggyűjtemény. Szerk. DOBOS István, Debrecen, 1999, 221-243.

3. Az interpretáció elmélete és gyakorlata

Az interpretáció elmélete és gyakorlata

BARTHES, Roland: S/Z. Ford. Mahler Zoltán, Bp., Osiris, 1997.

RICOEUR, Paul: Mi a szöveg? = Uő: Válogatott irodalomelméleti tanulmányok, Bp., 1999, 9–33.

RICOEUR, Paul: A szöveg és az olvasó világa. = Uő: Válogatott irodalomelméleti tanulmányok, Bp., 1999, 310–352.

Régi és új retorika

DE MAN, Paul: Az olvasás allegóriái, ford. Fogarasi György, Bp., Magvető, 2006 (főképp a Szemiotika és retorika fejezet).

BARTHES, Roland: A régi retorika. = Az irodalom elméletei III, szerk. THOMKA Beáta, Pécs, Jelenkor, 1997, 69-175.

RÁKAI Orsolya: A második olvasat (A "szakmai olvasás" paradoxonai). = Helikon, 2008/1, 3-15.

TAKÁTS József: Megfigyelt megfigyelők. = Uő: Ismerős idegen terep. Irodalomtörténeti tanulmányok és bírálatok, Bp., Kijárat, 2007, 92-114.

Poétika és retorika (Kortárs világirodalom poétikai és retorikai olvasata)

PÁL József (főszerk.): Világirodalom. Budapest, Akadémiai Kiadó, 2005.

GORETITY József: Törékesség és teljességigény. Huszadik századi orosz prózai művek értelmezése. Budapest, Palatinus, 2005.

Az alábbi művek közül a diplomamunka témájához kapcsolódó áttekintés:

BÉNYEI Tamás: Az ártatlan ország: az angol regény 1945 után. Debrecen, Kossuth Egyetemi Kiadó, 2003.

BOLLOBÁS Enikő: Az amerikai irodalom története. Budapest, Osiris Kiadó, 2005. (VIII. rész: Az amerikai irodalom 1945 után)

BOMBITZ Attila: Mindenkor utolsó világok. Osztrák regénykurzus. Pozsony, Kalligram Kiadó, 2001.

GYÖRFFY Miklós: A német irodalom rövid története. Budapest, 1995.

KULIN Katalin: Esszék latin-amerikai regényírókról. Szeged, 1993.

4. Irodalom, medialitás, komparatiztika

Irodalom, medialitás, kulturális praxisok (Vizuális kultúra)

KITTLER, Friedrich: Előzetes megjegyzések; Elméleti előfeltevések. = Uő: Optikai médiumok (Berlini előadás, 1999), Bp., Magyar Műhely-Ráció, 2005, 7-18, 19-40.

KAMPER, Dietmar: Kép és idő: a médiumok gyorsulása. = A kép a médiaművészet korában (szerk. NAGY Edina), Bp., L'Harmattan, 2006, 59-88.

Komparatiztika (Irodalom és társművészetek)

FÜZI Izabella, TÖRÖK Ervin: Bevezetés az epikai szövegek és a narratív film elemzésébe. Szeged, 2006. (Verbális és vizuális intermedialitás: törés, fordítás vagy párbeszéd c. fejezet.) Web: <http://szabadbolcseszlet.elte.hu/mediatar/vir/index.html>

STEINER, Wendy: Narrativitás a festészetben. = Vizuális és irodalmi narráció. Szöveggyűjtemény. Szerk. FÜZI Izabella. Szeged, 2006. Web: <http://szabadbolcseszlet.elte.hu/mediatar/vir/index.html>

Kép - írás - művészet. Tanulmányok a XIX.–XX. századi magyar képzőművészet és irodalom kapcsolatáról. Szerk. KÉKESI Zoltán, PETERNÁK Miklós. Bp., Ráció Kiadó, 2006. (2 szabadon választható tanulmány)

Test- és térábrázolás

BELTING, Hans: A test képe mint emberkép. = Uő: Kép-antropológia: Képtudományi vázlatok, Budapest, Kijárat, 2003, 101–132.

A tér. Kritikai antológia. Szerk. MORAVÁNSZKY Ákos, M. GYÖNGY Katalin, Bp., 2007. (az alábbi szemelvények: Moholy-Nagy László: A tér (121-132.); Gaston Bachelard: A tér poétikája (193-200); Otto Friedrich Bollnow: Az emberi élet térbelisége (201-208); Henri Lefebvre: A tér termelése (219-226)

A záróvizsga

A záróvizsga részeit a képesítési követelmények (képzési és kimeneti követelmények) határozzák meg. A záróvizsga az oklevél megszerzéséhez szükséges ismeretek, készségek és képességek ellenőrzése és értékelése, amelynek során a hallgatónak arról is tanúságot kell tennie, hogy a tanult ismereteket alkalmazni tudja. A záróvizsgán az a hallgató vehet részt, aki a végbizonyítványt (abszolutórium) megszerezte, tandíjjal, költségtérítéssel, kártérítéssel, egyéb díjakkal és térítésekkel nem tartozik, az Egyetem leltári tárgyait leadta, szakdolgozatát határidőre benyújtotta, és azt legalább elégséges érdemjegyre minősítették.

A záróvizsgát záróvizsga-bizottság előtt kell letenni, a vizsgát a bizottság zárt ülésen ötfokozatú értékeléssel minősíti.

A záróvizsga tartalma, tematikája, szerkezete, értékelése:

A záróvizsga a magyar nyelv és irodalom mesterképzési szak ismeretanyagát és az ehhez kapcsolódó kompetenciákat kéri számon és értékeli – a szakdolgozat témájától függően az irodalomtudomány vagy a nyelvtudomány témakörei szerint.

A záróvizsga ideje: az előírt kreditek megszerzése után (optimálisan a 4. félév végén).

A záróvizsgára bocsátás feltétele: 1) megszerzett végbizonyítvány (abszolutórium); 2) benyújtott (és írásban elbíralt) szakdolgozat.

A záróvizsga módja és a bizottság tagjai: a vizsga szóbeli, részei:

1) a szakdolgozat védelem (a védelem a záróvizsga bizottsága önálló érdemjeggyel értékeli);

2) a diszciplináris ismeretanyag számonkérése és a kompetencia ellenőrzése – a szakdolgozat témájától függően a vizsgának irodalomtudományi vagy nyelvtudományi tematikája van.

A záróvizsgán részt vesz két szaktanár (témától függően két nyelvész vagy két irodalmár) és az elnök; a vizsgát az elnök irányítja; részt vehet a jelölt témavezetője és a bíráló is.

A záróvizsga értékelése: az összesített (átlagolt) érdemjegyet 1) a védelem és 2) a szakmai felelet érdemjegye egyenlő súllyal alkotja (ez a jegy a szóbeli vizsga során elhangzott szóbeli felelet értékelése, értékelője a bizottság).

A záróvizsga minőségbiztosítását a MAB a 8 éves akkreditáció során végzi el, illetve az intézmény saját minőségbiztosítási rendszerével folyamatosan ellenőrzi a záróvizsgát.

A záróvizsga felelőse a szakfelelős: DEBRECZENI Attila (DSc), egyetemi tanár.

A záróvizsgatárgyak általános felelőse irodalomtudományból DEBRECZENI Attila (DSc), egyetemi tanár, nyelvtudományból HOFFMANN ISTVÁN (DSc), egyetemi tanár

A záróvizsgatárgyak és az ismeretkörü tananyagok pontos megfeleltetése

Az átfogó számonkérés érdekében a záróvizsga témaköreit teljesen fedésbe hoztuk a törzsképzési ismeretkörökkel és tantárgyakkal (illetve az egyes specializációk ismeretköreivel és tantárgyaival). Kiemeljük, hogy minden ismeretkör és tantárgy szerepel a záróvizsga tételsorában. Így a tantárgyfelelősök értelemszerűen felelősek a záróvizsgatárgyak oktatásáért és ellenőrzéséért is.

Tematika: a törzstantárgyakat minden hallgatótól, a specializációban szereplő tárgyakat a specializáció hallgatóitól kérjük számon. Ennek megfelelően alakítottuk ki a vizsgatételeket.

Törzsképzési témakörök (záróvizsgatárgyak: egybeesnek az ismeretköri tantárgyakkal)

NYELVTUDOMÁNY

Törzsképzési témakörök (záróvizsgatárgyak: egybeesnek az ismeretköri tantárgyakkal)

Nyelvtudományi záróvizsga

Záróvizsgatárgyak:

Törzsképzési témakörök:

- 1) Újabb nyelvelméletek
- 2) Nyelvtörténeti és névtani kutatások
- 3) Nyelv és társadalom
- 4) A magyar nyelv leírása
- 5) Alkalmazott nyelvészeti ismeretek

Záróvizsga-témakörök a nyelvtudományi specializációkban:

Nyelvészet specializáció

- 1) A történeti nyelvészet kutatási módszerei
- 2) A nyelvtörténet forrásai
- 3) Történeti dialektológia és történeti szociolingvisztika
- 4) Történeti névtan
- 5) Szövegnyelvészeti irányok
- 6) A szociolingvisztikai kutatás módszerei
- 7) Leíró dialektológia és szociolingvisztika: a magyar nyelv változatai

A nyelvészeti záróvizsgához ajánlott szakirodalom a záródolgozat tematikájához illeszkedik, s azt a témavezető oktató ajánlja.

A 289/2005. Korm. rend. 11.§ (3) bb) bekezd. szerinti tájékoztató internetes elérhetősége: A hivatkozott kormányrendelet értelmében dokumentáljuk, hogy az intézmény "kidolgozta azokat az oktatási és az alap- vagy mesterképzési szak szempontjából jellemző értékelési és ellenőrzési módszereket, eljárásokat és szabályokat, valamint tájékoztató kiadványt, amelyek a képzési és kimeneti követelmények eredményes teljesítését biztosítják". Ez a követelmény teljesül, mivel az egyetemi tanulmányi és vizsgaszabályzat letölthető a DE honlapjáról (www.unideb.hu).

A Debreceni Egyetem Tanulmányi és Vizsgaszabályzata: <http://btk.unideb.hu/letolt/TVSZ.pdf>

A szabályzatoknak a magyar alap- és mesterszakos képzésben való végrehajtása ellenőrizhető, hiszen félévente aktualizáltan letölthető az intézeti honlapokról:

DE Magyar és Finnugor Nyelvtudományi Intézet: <http://mnytud.arts.klte.hu/mnytud.htm>

Magyar és Összehasonlító Irodalomtudományi Intézet: <http://www.irodalom.arts.unideb.hu/>

Magyar nyelv és irodalom (diszciplináris) MA mesterképzési szak						
Alapozás – közös nyelvészeti és irodalomtudományi tárgy (4 kredit)						
Tárgykód	Tárgynév	Óra	Teljesítés	Kredit	Előfeltétel	Félév
BTMINY100MA-K4	A magyar nyelv- és irodalomtudomány intézményrendszere	2	Kollokvium	4	–	1.
Szakmai törzsanyag (50 kredit)						
Irodalomtudományi szakmai törzsanyag – kötelező (25 kredit)						
BTMI208MA-K3	Korstílusok: a korszakok retorikája	2	Kollokvium	3	–	1.
BTMI202MA-K3	Régi és új retorika	2	Gyakorlati jegy	3	–	1.
BTMI205MA-K4	Kritika- és tanulmányírás 1.	2	Gyakorlati jegy	4	–	1.
BTMI209MA-K4	Irodalomelméleti és kultúratudományi irányzatok	2	Kollokvium	4	–	2.

BTMI203MA-K4	Interpretációelméletek szeminárium	2	Gyakorlati jegy	4		2
BTMI206MA-K4	Kritika- és tanulmányírás 2.	2	Gyakorlati jegy	4	–	2.
BTMI405MA-K3	Kutatásmódszertani szeminárium	2	Gyakorlati jegy	3	–	2.
Nyelvtudományi szakmai törzsanyag – kötelező (25 kredit)						
BTNY511MA-K4	A nyelvtudomány módszerei	2	Kollokvium	4	–	1.
BTNY413MA-K4	Szociolingvisztika	2	Gyakorlati jegy	4	–	1.
BTNY513MA-K4	Magyar dialektológia	2	Gyakorlati jegy	4	–	1.
BTNY411MA-K4	Kognitív nyelvészet	2	Kollokvium	4	–	2.
BTNY515MA-K3	A nyelvi szöveg alkotása és befogadása	2	Gyakorlati jegy	3	–	2.
BTNY518MA-K3	Nyelv és kultúra	2	Gyakorlati jegy	3	–	2.
BTNY519MA-K3	Kutatásmódszertani szeminárium	2	Gyakorlati jegy	3	–	2.
Specializációk: irodalomtudomány vagy nyelvtudomány (40 kredit)						
Irodalomtudományi specializáció (40 kredit: 15 kredit kötelező, 25 kredit szabadon választható)						
BTMI220MA-K5	Kritikatörténet I.	2	Kollokvium	5	(kötelező)	3.
BTMI252MA-K5	Az irodalom medialitása: film és irodalom	2	Kollokvium	5	(kötelező)	3.
BTMI230MA-K5	Kritikatörténet II.	2	Kollokvium	5	(kötelező)	4.
BTMI356MA-K5	Kortárs magyar irodalom	2	Gyakorlati jegy	5	(köt. vál.)	3.
BTMI357MA-K5	Kortárs színház	2	Gyakorlati jegy	5	(köt. vál.)	3.
BTMI280MA-K5	Irodalom és muzeológia	2	Gyakorlati jegy	5	(köt. vál.)	3.
BTMI358MA-K5	Interpretációelméletek 2. szeminárium	2	Gyakorlati jegy	5	(köt. vál.)	3.
BTMI258MA-K5	Irodalom és tárművészetek	2	Kollokvium	5	(köt. vál.)	4.
BTMI359MA-K5	Kortárs világirodalom	2	Gyakorlati jegy	5	(köt. vál.)	4.
BTMI360MA-K5	Gyerek- és ifjúsági irodalom	2	Gyakorlati jegy	5	(köt. vál.)	4.
BTMI361MA-K5	A szöveggondozás elmélete és gyakorlata	2	Gyakorlati jegy	5	(köt. vál.)	4.
Nyelvtudományi specializáció (40 kredit)						
BTNY752MA-K5	A magyar nyelv változatai	2	Kollokvium	5	–	3.
BTNY735MA-K5	Összehasonlító szövegelemzés	2	Gyakorlati jegy	5	–	3.
BTNY759MA-K5	A magyar tulajdonnevek története	2	Gyakorlati jegy	5	–	3.
BTNY732MA-K5	A nyelvi viselkedés pragmatikája	2	Gyakorlati jegy	5	–	3.
BTNY760MA-K5	A magyar nyelv morfológiája	2	Kollokvium	5	–	4.
BTNY618MA-K5	Finnugor nyelv	2	Gyakorlati jegy	5	–	4.
BTNY754MA-K5	Multimediális szövegelemzés	2	Gyakorlati jegy	5	–	4.
BTNY761MA-K5	A magyar mint idegen nyelv	2	Gyakorlati jegy	5	–	4.
Szakedolgozat (20 kredit)						
Szakedolgozat irodalomtudományból (20 kredit)						
BTMI403MA-K2	Szakedolgozati konzultáció 1.	2	Gyakorlati jegy	2	–	3.
BTMI404MA-K2	Szakedolgozati konzultáció 1.	2	Gyakorlati jegy	2	–	4.
BTMI400MA-K16	Szakedolgozat elkészítése, védeése	2	záróvizsga	16	–	4.
Szakedolgozat nyelvtudományból (20 kredit)						
BTNY601MA-K2	Szakedolgozati konzultáció 1.	2	Gyakorlati jegy	2	–	3.

BTNY701MA-K2	Szakdolgozati konzultáció 1.	2	Gyakorlati jegy	2	–	4.
BTNY703MA-K16	Szakdolgozat elkészítése, védése	2	záróvizsga	16	–	4.
Szabadon választható tárgyak (6 kredit)						
Ebben a blokkban – ahol nem szakos tárgyak is választhatók – az alábbi tárgyak felvételét javasoljuk.						
BTNY801MA-K3	Nyelv és stílus	2	Gyakorlati jegy	3	–	1.
BTNY803MA-K3	A nyelvhasználat kérdései	2	Gyakorlati jegy	3	–	3.